

PREIĻU NOVADA DOME
JĀŅA EGLIŠA PREIĻU VALSTS ĢIMNĀZIJA
Reģ. Nr. 4219900382
Kooperatīvā iela 6, Preiļi, Preiļu novads, LV - 5301
Tālrunis: 653 21663, e-pasts: preilualstsgim@pvg.edu.lv

APSTIPRINU

JEPVĢ direktore _____ L.Pauniņa,

Preiļos, 19.09.2022.

Karjeras izglītības programma

**Jāņa Eglīša
Preiļu Valsts ģimnāzija
2022. – 2024.gads**

I KARJERAS VEIDOŠANAS ASPEKTI

1.1. Terminu skaidrojums

Karjera mūsdienīgā izpratnē nozīmē cilvēka dzīvesveida izvēli, pašrealizāciju un sekmīgu izvirzīšanos darbībā tādās savstarpēji saistītās dzīves jomās kā izglītība, darbs, ģimene, brīvais laiks un pilsoniskums, kuru ietvaros cilvēks visa mūža garumā pilda katrai dzīves jomai atbilstošas lomas, izkopj savu individuālo vērtību sistēmu un rakstura īpašības, veido attieksmes, uzkrāj zināšanas un pašpieredzi, attīsta spējas, realizē intereses un pilnveido savus dotumus un prasmes. Jēdziens karjera saistīts arī katra cilvēka personīgo izpratni par veiksmīgu karjeru un spēju rast līdzsvaru starp profesionālo darbību un personisko dzīvi.

Karjeras attīstība ir indivīda personīgās dzīves, mācību un darba vadības process mūža garumā. Tas ir nepārtraukts process, kura gaitā cilvēks izmanto informāciju par sevi, un apkārtējo pasauli, analizē un pielieto to, lai izvēlētos savu nodarbošanās jomu un pēc tam jau konkrētu profesiju.

Karjeras izglītība ir plānots pasākumu, kursu un programmu nodrošinājums izglītības iestādēs, lai palīdzētu izglītojamajiem attīstīt savu interešu, spēju un iespēju samērošanā, savu karjeras mērķu izvirzīšanā, karjeras vadīšanā; sniegtu zināšanas un izpratni par darba pasauli, tās saikni ar izglītību, par karjeras plānošanu un tālākizglītības iespējām, kā arī nodrošinātu efektīvu dalību darba dzīvē.

Karjeras attīstības atbalsts — pasākumu kopums, kas ietver informācijas, karjeras izglītības un individuālo konsultāciju pieejamību izglītojamajiem karjeras mērķu noteikšanai un plānošanai, izdarot izvēli saistībā ar izglītību un darbu (*Izglītības likums, 2013. gada grozījumi*)

Karjeras vadības prasmes ir vadošās individuālās prasmes, kas palīdz izprast, plānot, organizēt, vadīt un kontrolēt savu iekšējo un ārējo resursu efektīvu izmantošanu dzīves mērķu sasniegšanai. Tās attiecas uz nepieciešamajām prasmēm, lai atrastu sev izglītības virzienu un nodrošinātu sev darbu un lai sekmīgi veidotu personīgo dzīvi.

1.2. Karjeras vadības prasmes

Karjeras vadības prasmju būtības pamatā ir izpratne, ka tas ir prasmju kopums, kas palīdz cilvēkam pašvadīt savas izglītības un darba gaitas un kuru cilvēks pārvalda kā strukturētu darbību veidus, apkopojot, analizējot un organizējot ar sevi, ar izglītību un nodarbinātību saistīto informāciju.

Karjeras vadības prasmes

Pašizziņas prasmes	Karjeras iespēju izpētes prasmes	Karjeras lēmumu pieņemšanas un īstenošanas prasmes
Prasme izzināt un izvērtēt savas personības iezīmes, dotumus, intereses, spējas un vērtības	Prasme apzināties noteiktu profesiju izpildei nepieciešamās kompetences;	Prasme pieņemt lēmumus un īstenot tos darbībā

Prasme pašvērtēt savu darbību	prasme pētīt profesiju pasauli un tās sniegtās karjeras iespējas	Prasme izveidot iespējamo rīcības plānu
Prasme paaugstināt savas kompetences karjeras attīstīšanas aspektā	Prasme izmantot daudzveidīgus informatīvos resursus;	Prasme pašvadīt savu darbību
Izpratne par personīgām prioritātēm	Prasme mācīties no pašpieredzes un citu pieredzes	Prasme radīt karjeras iespējas
Prasme novērtēt savu progresu	Prasme izmantot daudzveidīgus IKT resursus	Prasme pielāgoties personīgās, sabiedrības dzīves, ekonomikas un darba tirgus pārmaiņām
Mūžilgas mācīšanās prasme	Mūžilgas mācīšanās prasme	Mūžilgas mācīšanās prasme

Skolēna karjeras vadības prasmju veidošanās veicinošs faktors ir kompetencēs balstīta izglītības pieeja, kas orientēta uz skolēna personalizētu mācīšanos, praktisku darbošanos sasaistē ar profesiju izpēti, skolēna pašizziņu un pašpieredzes izmantošanu, daudzveidīgas mācību vides izmantošanu, moderno tehnoloģiju daudzveidīgu izmantošanu un partnerībā veidotu sadarbību skolēna/skolēnu – pedagoģiskā personāla starpā.

Karjeras izglītībā skolēniem sasniedzamais karjeras vadības prasmju līmenis katrā klašu grupā

9.klase	Prot izmantot zināšanas par sevi, savu pieredzi un sasniegumus, lai noteiktu mērķus un pieņemtu lēmumus. prot izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības. Prot salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai.	Izprot un izskaidro terminu “karjera” sava izglītības un profesijas izvēles kontekstā. Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. Spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs pēc pamatzglītības ieguves.	Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Apzinās informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas. Zina dažādas alternatīvas karjeras lēmumu īstenošanai.
---------	--	--	---

	<p>Novērtē sava gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā.</p> <p>Novērtē savu sasniegumu rezultātus.</p> <p>Saprot, kā skolā, ārpusskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības.</p> <p>Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā.</p>	<p>Spēj atrast atbilstošus informācijas avotus, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par karjeras iespējām.</p> <p>Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību.</p> <p>Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību.</p>	<p>Spēj paredzēt dažādas ar karjeru saistītas izvēles.</p> <p>Prot veidot savu personīgās karjeras plānu.</p> <p>Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus. Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio).</p>
12.klase	<p>Prot izmantot zināšanas par sevi, lai noteiktu mērķus un pieņemtu lēmumus.</p> <p>Izprot, ka izaugsme un pārmaiņas ir karjeras attīstības neatņemama sastāvdaļa.</p> <p>Prot analizēt savu personīgo pieredzi, intereses, dotumus, iemaņas un spējas, vērtības, mērķus, personīgās īpašības, sasniegumus un dinamiku.</p>	<p>Spēj izskaidrot terminu "karjera" tā plašākajā nozīmē, saistot to ar mūžizglītības tendencēm un dzīvi konkurētspējas un mainīga darba tirgus apstākļos.</p> <p>Izprot izmaiņas sabiedrībā un kā tās ietekmē karjeras attīstību un darba tirgus tendences.</p> <p>Apzinās profesiju mainību saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju attīstības tendencēm pasaulē.</p> <p>Prot izpētīt un izvērtēt darba tirgu, nodarbinātības un profesiju, izglītības un apmācības iespēju attīstības tendences.</p> <p>Izprot Latvijas izglītības sistēmu un</p>	<p>Ir izpratne par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītībā.</p> <p>Apzinās faktorus, kuri jāņem vērā karjeras lēmumu pieņemšanā.</p> <p>Pieņem mērķtiecīgus, pastāvīgus lēmumus atbilstoši savām interesēm un vajadzībām.</p> <p>Apzinās dažādas alternatīvas plāna īstenošanas gaitā.</p> <p>Ir izvērtēta piemērotība izvēlētajai profesijai.</p> <p>Ir apkopota informācija atbilstoši izvēlētajai profesijai.</p> <p>Ir apgūtas plānošanas prasmes un spēj</p>

		<p>savas tālākās izglītības iespējas.</p> <p>Izprot būtiskākos nosacījumus studijām ārzemēs.</p> <p>Zina, kur meklēt informāciju par iespējām turpināt izglītību un ar to saistītajiem studiju fondiem, stipendijām, kredītiem u.c. gan Latvijā, gan ārvalstīs.</p> <p>Ir iepazinis dažādas darbavietas, darba devēju prasības, darba pienākumus. Pārzina darba meklēšanas procesu.</p> <p>Izprot profesionālās ētikas pamatprincipus un prasības.</p>	<p>uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu.</p> <p>Izzinātas izglītības vai darba iespējas pēc skolas beigšanas, iegūstot informāciju par interesējošo profesiju/nodarbošanās veidu un izvēloties sev vēlamu.</p> <p>Veido savu personīgās karjeras plānu, ir gatavs to īstenot.</p>
--	--	--	--

II KARJERAS IZGLĪTĪBA

2.1. Karjeras izglītības mērķis ir organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu, nodrošinot izglītojamajam pašizpētei, karjeras izpētei un karjeras plānošanai un vadīšanai nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi, radīt pamatu savlaicīgu, apzinātu un ar iespējām līdzsvarotu personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību.

Karjeras izglītība ir harmoniski jāintegrē visā izglītības procesā, lai nodrošinātu plānotu un pēctecīgu pasākumu kompleksu, kas palīdzētu jauniešiem noteikt savas karjeras izglītības vajadzības, apzināti izvēlēties līdzekļus savas karjeras plānošanai nevis epizodiski, bet caurviju un veselumā, izmantojot izglītības procesa un programmas līdzekļus.

Karjeras izglītībā ir svarīgi veidot un attīstīt skolēna karjeras vadības prasmes dažādos izglītības posmos, ievērojot pēctecību.

2.2. Karjeras izglītības uzdevumi:

Palīdzēt skolēniem attīstīt pašizziņas prasmes:

- izprast sevi un novērtēt savas stiprās un vājās puses,
- izveidot elastīgu skatījumu uz dzīvi un reālistiskas gaidas attiecībā uz savu karjeru,
- attīstīt prasmes un attieksmes, kas palīdzēs veidot karjeru, piemēram, pašapziņa, pašpaļāvība, spēja "sevi pasniegt", mērķu izvirzīšana un darbības plānošana mācību un personīgajā dzīvē,
- analizēt savu personīgo pieredzi, intereses, dotumus, iemaņas un spējas, vērtības, mērķus, personīgās īpašības, sasniegumus.

Attīstīt karjeras iespēju izpētes prasmes:

- izprast izmaiņas sabiedrībā un kā tās ietekmē karjeru attīstību,
- izpētīt dažādas karjeras un iespējas to veidošanai,
- izpētīt un izvērtēt darba tirgu, nodarbinātības un profesiju, izglītības un apmācības iespēju attīstības tendences,
- salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai/mācībām/studijām,
- piedalīties darba izmēģinājumos,
- uzzināt, kur un kā iegūt vajadzīgo informāciju, resursus un palīdzību,
- gatavoties pārejai no mācībām uz darba dzīvi vai uz tālākām mācībām/citu darbu,
- izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības,
- uzzināt, kādas prasības izvirza darba devēji, kādas prasmes un personīgās īpašības palīdz noturēties darba tirgū.

Attīstīt karjeras lēmumu pieņemšanas un īstenošanas prasmes

- noteikt savas attīstības vajadzības,
- pilnveidot savas zināšanas un prasmes,
- apzināties informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas,
- veidot savu personīgās karjeras plānu,
- attīstīt pieņemto personīgo lēmumu plānu īstenošanas prasmes,
- veidot izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību.

2.3. Karjeras izglītības satura trīs posmi:

1. posmā skolēns izzina savas spējas, prasmes, intereses, īpašības, vērtības, gaidas, resursus un ierobežojumus;

2. posmā skolēns izpēta "profesiju pasauli", profesionālo darbības jomu pieprasījumu, speciālistu izaugsmes nosacījumus un dažādu nozaru perspektīvas;

3. posmā skolēns analizē pirmajā un otrajā posmā iegūtos rezultātus un, tos salīdzinot, izvēlas savu profesionālo virzienu.

2.4. Karjeras izglītības satura realizēšanas aspekti:

- pašizziņa skolēna vajadzību, dotumu un talantu, interešu, vērtību, prasmju un darba spēju noteikšanā;
- pašvērtējums skolēna iespēju un priekšrocību apzināšanā;
- skolēna individuālo spēju attīstīšana;
- dažādu profesiju („darba pasaules”) izpēte;
- turpmākās izglītības iespēju izpēte, respektējot esošās zināšanas un apgūtās kompetences;
- karjeras informācijas resursu iegūšana un izmantošana;
- karjeras plānošana un īstenošana;
- karjeras konsultēšanas izmantošana atbalsta sniegšanai skolēnam.

III KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS NORMATĪVAIS PAMATS

Latvijā ir izstrādāti dažādi normatīvie dokumenti un prasības, kas nosaka karjeras attīstības atbalsta īstenošanu skolās. Tie ir gan likumi, gan Ministru kabineta noteikumi un rīkojumi, gan citu valsts institūciju noteikumi.

3.1. *Izglītības likums (1998).*

3.2. *Profesionālās izglītības likums (1999)*

3.3. MK noteikumi Nr.747 (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem.*

3.4. MK noteikumi Nr.480 (2016). *Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība.*

3.5. MK noteikumi Nr. 569 (2018). *Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību.*

3.6. MK rīkojums Nr. 821 (2015). *Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.-2020. gadam.*

3.9. MK noteikumi Nr. 618 (2020). *Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība.*

IV KAREJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

4.1. Karjeras izglītības programmas mērķis un uzdevumi

Karjeras izglītības programmas mērķis ir sniegt atbalstu pedagoģiskajam personālam programmas satura realizēšanā, kas orientēts uz skolēna personības atklāšanu tā, lai skolēns, pazīstot sevi, spētu patstāvīgi veidot, vadīt un attīstīt savu karjeru, pieņemt lēmumus karjeras plānošanā un spētu šos plānus realizēt.

Uzdevumi:

- Nodrošināt strukturēti pēctecīgu, visiem skolēniem pieejamu karjeras izglītības programmas satura apguvi.
- Nodrošināt kompetenču pieejā balstītus pedagoģiskos apstākļus, kas katram skolēnam sniedz iespējas veidot un attīstīt karjeras vadības prasmes viņam vispiemērotākajā veidā.
- Veicināt katra skolēnā interesi par karjeru, izpētot darba pasaules un izglītības iespēju daudzveidību.
- Sniegt iespēju katram skolēnam saņemt karjeras atbalstu.

4.2. Karjeras izglītības programmas saturs

Karjeras izglītības programmas apguves organizācijas pamatnosacījums ir — īstenot karjeras izglītību tā, lai izglītojamais iegūtu zināšanas konkrētā izglītības jomā (pašizpēte, darba pasaules iepazīšana, karjeras lēmumu pieņemšana, izglītības iespēju izpēte), attīstot pašizziņas, karjeras iespēju izpēti un karjeras lēmumu pieņemšanas un īstenošanas prasmes.

Pamatjoma “Pašizpēte” ietver šādas saturiskās tēmas:

- mana identitāte, paštēls, mana rakstura īpašības;
- manas intereses, hobiji, spējas, brīvais laiks;
- mana ģimene, tās loma, tradīcijas;
- sevis iepazīšanas un izpēti veidi, to sasaiste ar iecerēto profesiju, pašnovērtēšana;
- attieksmes un vērtības;
- prasme sadarboties, risināt konfliktus;
- mana veselība un nākotnes nodomi;
- mācīšanās prasmes, mācību sasniegumi, to saistība ar nākotnes nodomu īstenošanu;
- pašaudzināšana.

Pamatjoma “Darba pasaules iepazīšana” ietver šādas saturiskas tēmas:

- darba nozīme cilvēka dzīvē;
- populāras un sabiedrībā augstu vērtētas profesijas, profesiju daudzveidība, to tipi;
- manu vecāku profesijas;
- informācijas avoti un izglītības pasaules pētīšana;
- dažādo profesiju darba vides iepazīšana;
- profesionālā kvalifikācija un tās ieguve;
- darba tirgus un nodarbinātība;
- sociālā vide un nodarbinātība;
- darba likumdošana, darba drošība;

- pašnodarbinātība.

Pamatjoma “Karjeras lēmumu pieņemšana” ietver šādas saturiskas tēmas:

- lēmumu pieņemšanas paņēmieni karjeras plānošanai;
- lēmuma pieņemšana par karjeru. Dažādu faktoru ietekme (ģimene, skola, draugi, sabiedrība u.c.);
- dažādu karjeru pozitīvie un negatīvie aspekti;
- rīcība neplānotās un negaidītās karjeras situācijās;
- mani nākotnes mērķi un to sasniegšanas plāns (īstermiņa un ilgtermiņa plānošana);
- pārmaiņas manā dzīvē;
- komandas darba pieredze;
- iemaņu gūšana dažādās profesijās;
- sevis prezentēšana.

Pamatjoma “Izglītības iespēju izpēte” ietver šādas saturiskas tēmas:

- iepazīšanās ar izglītības sistēmu Latvijā;
- profesionālo un augstākās izglītības iestāžu izpēte;
- izglītības nozīme cilvēka dzīvē;
- izglītības veidi un līmeņi dažādās izglītības iestādēs;
- Izglītības iespējas ārzemēs

4.3. Karjeras izglītības vērtēšana

Skolēnu sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi rakstiski vai mutiski raksturojot skolēnu mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku šādu zināšanu, prasmju, iemaņu (kompetenču) apguvē un izmantojot pašvērtējumu:

- skolēns apgūst un izmanto zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi;
- skolēns demonstrē pozitīvas starppersonu prasmes un cieņu pret daudzveidīgo, lai veicinātu savas karjeras attīstību;
- skolēns atzīst, ka izaugsme un pārmaiņas ir karjeras attīstības neatņemama sastāvdaļa;
- skolēns spēj noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos;
- skolēns izmanto zināšanas par sevi, lai pieņemtu lēmumus un noteiktu mērķus;
- skolēns spēj izskaidrot terminu “karjera” tā plašākajā nozīmē;
- skolēns spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs;
- skolēns spēj atrast atbilstošus informācijas avotus par karjeras iespējām, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par dažādām karjeras iespējām;
- skolēns zina, ka personīgās veselības stāvoklis varētu būt šķērslis dažu profesiju izvēlē;
- skolēns spēj izmantot zināšanas par darba pasauli un ārpusklases pasākumos gūto pieredzi, lai paplašinātu savas karjeras iespējas;
- skolēns spēj formulēt savas izglītības iespējas pēc pamatizglītības iegūšana;

karjeras plānošanā un vadīšanā:

- skolēns prot izvēlēties un izmantot atbilstošas lēmumu pieņemšanas metodes;
- skolēns prot salīdzināt dažādas iespējas, kā kritērijus izmantojot gan personisko pieredzi, gan informāciju no dažādiem avotiem;
- skolēns spēj izvērtēt ar finansēm saistītos faktorus;
- skolēns prot reāli plānot savu darbību un nenovirzīties no sava mērķa;
- skolēns zina, kādas ir prasības un kas jādara, iestājoties izvēlētajā izglītības iestādē;
- skolēns izprot savas un potenciālā darba ņēmēja tiesības;
- skolēns prot sazināties un sadarboties ar citiem cilvēkiem dažādās dzīves situācijās;
- skolēns prot apkopot, uzturēt un izmantot savu personīgo un citu nepieciešamo informāciju, stājoties citā izglītības iestādē vai darbā, kā arī to mutiski un rakstiski prezentēt.

4.4. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns izglītības iestādē

Tiek izstrādāts KAA pasākumu plāns pa semestriem.

Klases stundas tiek atspoguļotas e klasē.

Ārpusstundu pasākumi tiek iekļauti skolas kopīgajā ārpusstundu pasākumu plānā.

7. klases prioritāte – “Pašizpēte”

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Kas ir karjera?
	Cik labi es pazīstu pats sevi?
	Mans raksturs un profesijas.
	Mērķi, to izvirzīšana.
Klases stundas.	Mans raksturs un temperaments.
	Manas vērtības.
	Manas stiprās un vājās puses.
	Es – kolektīva daļa.
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.
Individuālais atbalsts karjeras izglītībā.	Individuālās konsultācijas.

8.klases prioritāte - "Darba pasaules iepazīšana"

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Dažādā profesiju pasaule.
	Mana sapņu profesija.
	Mācību priekšmeti un profesijas.
	Kā izvēlēties sev atbilstošo profesiju?
Klases stundas.	Mana atbildība un pienākumi mājās un skolā.
	Tikšanās ar vecākiem – dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Dienas režīms.
	Sava laika plānošana.
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.
Individuālais atbalsts karjeras izglītībā.	Individuālās konsultācijas.

9.klases prioritāte - "Karjeras lēmumu pieņemšana"

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Izglītības iespējas pēc 9.klases.
	Kā pieņemt lēmumu?
	Mani nākotnes mērķi.
	Darba tirgus.
Klases stundas.	Es – veiksmīgs un mērķtiecīgs.
	Izglītības vērtība.
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.
Individuālais atbalsts karjeras izglītībā.	Individuālās konsultācijas.

10. klases prioritāte – “Pašizpēte” un “Darba pasaules iepazīšana”.

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Savas karjeras plānošana.
	Dažādās tautsaimniecības nozares un jomas. Kā atrast savējo?
	Darba tirgus – izaicinājums vai pašapliecinājums?
Klases stundas.	Es – veiksmīgs un mērķtiecīgs.
	Izglītības vērtība.
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.
Individuālais atbalsts karjeras izglītībā.	Individuālās konsultācijas.

11. klasē tiek akcentēta joma „Karjeras izpēte” šādā apjomā:

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Izglītības iespējas Latvijā un ārzemēs.
	Mani vaļasprieki un nākotnes profesijas.
	Pieprasītākās profesijas mūsdienās.
Klases stundas.	Darba plānošana un dienas režīms. Kā visu paspēt?
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.

Individuālais atbalsts karjeras izglītībā.	Individuālās konsultācijas.
--	-----------------------------

12. klasē tiek akcentēta joma „ Karjeras vadība” šādā apjomā:

Klases nodarbības ar pedagogu karjeras konsultantu.	Eksāmeni un nākotnes profesija.
	Darba intervija – izaicinājums vai uzdrošināšanās.
	Lēmumu pieņemšana.
	Darba tirgus un tautsaimniecības attīstības tendences.
Klases stundas.	Mūžizglītības nozīme personības attīstībā.
	Mani pienākumi un tiesības.
Karjeras atbalsta integrēšana mācību priekšmetos.	Skolotāji tematiskajos plānos iekļauj karjeras atbalsta tēmas savos mācību priekšmetos.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.
	Ēnu dienas
	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu pārstāvjiem.
	Ekskursijas uz uzņēmumiem.

V KARJERAS IZGLĪTĪBĀ IZMANTOJAMĀS METODES

Nr.	Metode	Prasmes
1.	Anketēšana/aptauja	Apgūt prasmi konkrēti atbildēt uz jautājumiem, prast izteikt savu domu konkrēti un īsi leinteresēt audzēkni izzināt sevi, savas izglītības iespējas, darba pasaules iespējas Attīstīt prasmi kritiski domāt.
2.	Analīze	Prast objektīvi novērtēt un atšķirt savas vērtības no vispārpieņemtajām dzīves vērtībām Apgūt prasmes, lai „gribu, varu, vajag” veidotu vienotu kopumu
3.	Brīvais raksts	Veidot prasmi brīvi izteikt rakstiski savas domas un izjūtas
4.	Darbs ar informācija avotiem	Prast atrast, atlasīt un izvērtēt informāciju
5.	Darbs grupās	Apgūt iemaņas darboties komandā, plānot darbu, sadalot pienākumus
6.	Darbs pāros	Veidot prasmes sadarboties, uzklaut otru, pārrunāt neskaidrības, ja nepieciešams, ievērot kompromisu

7.	Diskusija	Mācīties izteikt mutiski savu viedokli, to pamatot, argumentēt, uzklaut citu domas Meklēt problēmu risinājumu
8.	Dubultā dienasgrāmata	Veidot prasmi atrast tekstā nepieciešamo informāciju, to analizēt, paust savu viedokli, balstoties uz pieredzi
9.	Ekskursijas	Iepazīstināt ar reālu darba vidi, karjeras iespēju daudzveidību, jaunām tehnoloģijām
10.	Ēnu diena	Iepazīt tuvāk darba vidi. Iepazīt izvēlētās profesijas plusus un mīnus. Veidot iemaņas rakstīt CV, motivācijas vēstules, iesniegumus
11.	Eseja	Apgūt prasmi izteikties, pamatot savu viedokli, apgūt argumentācijas prasmes rakstiskā veidā
12.	Individuālais darbs	Mācīties strādāt patstāvīgi
13.	Intervija	Apgūt prasmi sarunāties: uzklaut sarunas biedrus, formulēt konkrētus jautājumus, atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem, veidot lietišķu dialogu
14.	IT tehnoloģiju izmantošana	Attīsta prasmi lietot mūsdienas tehnoloģijas informācijas iegūšanā, saglabāšanā un apkopošanā
15.	Pārrunas/sarunas	Apgūt prasmes veidot mērķtiecīgu dialogu, noskaidrot viedokli, iegūt informāciju pārrunu ceļā, nenovirzoties no tēmas, uzdot jautājumus un atbildēt uz tiem
16.	Pašvērtējums/pašanalīze	Veidot kompleksu savas darbības, uzskatu, spēju, interešu, rakstura novērtēšanas un analīzes prasmi
17.	Pētījums	Apgūt prasmi strādāt ar problēmsituāciju: formulēt problēmu, veidot risinājuma plānu, izvērtēt gaidāmo rezultātu, meklēt alternatīvu risinājumu, pieņemt lēmumu, iegūt praktiskas iemaņas pētnieciskajam darbam
18.	Portfolio/darba mape	Vākt materiālus, iegūt informāciju, to apstrādāt, krāt un veidot savu darba mapi - portfolio
19.	Prāta vētra	Izprast, ka jebkuru neskaidru jēdzienu var izskaidrot, ja izsaka dažādus viedokļus, tos sistematizē un analizē
20.	Prezentācija	Apgūt prasmes un iemaņas parādīt sevi un savu padarīto darbu
21.	Prognozēšana	Mācīties paredzēt iespējamo rezultātu
22.	Projekts	Apgūt prasmi plānot darbu, strādāt patstāvīgi sadarboties ar citiem, iegūt un izvērtēt informāciju, saistīt teoriju ar praksi, izdarīt secinājumus, prezentēt rezultātus

23.	Seminārs	Mācīties atrast kļūdas un nepilnības, izdomāt vīziju to uzlabošanai, plānot tās sasniegšanu, pieņemt lēmumu, izdarīt kopsavilkumu - rezumēt
24.	Spēles (lomu situāciju, lietišķās)	Apgūt prasmi iekļauties kolektīvā, veidot saskarsmi, prast novērtēt sevi salīdzinājumā ar
25.	Tikšanās	Iegūt informāciju par kādu jomu intereses radīšanai

VI KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS REALIZĀCIJAS SHĒMA

Direktora vietnieks audzināšanas darbā – koordinē un pārrauga darbu t.sk. karjeras izglītības un interešu izglītības darbu skolā, koordinē klašu audzinātāju darbu un karjeras atbalsta pasākumu norisi skolā, nodrošina informācijas apriti par aktualitātēm karjeras izglītībā, veicina pedagogu tālākizglītību par karjeras izglītības jautājumiem.

Pedagogs karjeras konsultants

Koordinē pedagogu un atbalsta personāla sadarbību karjeras atbalsta sniegšanai, konsultē un informē skolēnus, viņu ģimenes un pedagogus par aktualitātēm karjeras izglītībā, izglīto skolēnus, pedagogus un vecākus karjeras izvēles jautājumos, sadarbojas ar dažādiem partneriem karjeras atbalsta jautājumos, veic pētniecisko un metodisko darbu skolā, pilnveido savu profesionālo kvalifikāciju.

Tā kā dier.vietn.un PKK ir viena persona, tad par paveikto atskaitās direktorei.

Klases audzinātājs

pamatojoties uz skolas audzināšanas darba programmu un karjeras izglītības programmu, izstrādā klases audzinātāja tematisko plānu, ietverot karjeras atbalsta pasākumus;
veic skolēnu izpēti savas kompetences ietvaros un analizē viņu attīstības dinamiku, nosakot viņa attīstības virzības raksturu un apjomu;
rūpējas, lai klasē būtu labvēlīga vide skolēnu personības attīstībai un izglītošanai, kopā ar skolēniem plāno un organizē klases pasākumus un sekmē klases dalību skolas un citos pasākumos;
rosina skolēnus iesaistīties skolēnu pašpārvaldē un ārpusstundu darbā;
palīdz vecākiem, aizbildņiem risināt ar skolēnu personību, izglītošanos un vērtību sistēmu veidošanu saistītus jautājumus;
savā darbā sadarbojas ar pedagogu karjeras konsultantu.

Psihologs – novēro skolēnus mācību stundās, veic psiholoģisko izpēti un individuālo psihodiagnostiku, skolēnu grupu psiholoģisko izpēti un konsultē par karjeras izglītības jautājumiem, palīdzot skolēniem apzināties viņu spējas, intereses un dotumus.

Bibliotekārs – informē skolēnus, pedagogus un vecākus par jaunāko literatūru (grāmatas, prese, bukleti, metodiskie līdzekļi) karjeras izglītībā, veido tematiskās izstādes, palīdz meklēt informāciju internetā un sniedz citu informatīvo atbalstu.

Interešu izglītības pedagogi – informē un konsultē skolēnus un viņu vecākus par karjeras izvēles iespējām interešu izglītības programmas satura ietvaros.

Mācību priekšmetu skolotāji – informē un konsultē skolēnus un vecākus par karjeras izglītības jautājumiem sava mācību priekšmeta satura ietvaros.

VI Karjeras izglītības atbalsta sadarbības partneri

Preiļu novada Izglītības pārvalde, Preiļu NVO centrs, Preiļu Bērnu un jauniešu centrs, Preiļu jauniešu centrs "Četri pakāpieni", Preiļu Galvenā bibliotēka, SIA "Preiļu celtnieks", SIA " Akcents", Valsts policija, VUGD, Valsts robežsardzes koledža, RSU, RSU Medicīnas koledža, RTU, LU, LLA, DU, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, "Preiļu Slimnīca".

VII KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IETEICAMĀ LITERATŪRA

- Lemešonoka I. (2018) Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rīga: Zvaigzne ABC
- Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7.-9. klasei” Skolotāju rokasgrāmata (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.)
- Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 10.-12.. klasei” Skolotāju rokasgrāmata(ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.)
- Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.)
- Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 8. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.)
- Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 9. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.) Izglītība pēc 12. klases (ESF, prof. izgl. attīstības aģentūra, 2005.g.)
- Karjeras izglītības mērķi pamatskolā (ieteikumi skolotājiem un klases audzinātājiem) (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2004.g.)
- Karjeras iespēju izpēte (metod. palīgīdzeklis skolotājiem un klašu audzinātājiem) 2003. g.(ir darba lapas)
- Izglītības ceļvedis. Informatīvs izdevums, 2009.g.
- Mācīties ārzemēs. Durbe Tūre, 2004.g.
- Izglītība pēc 9. klases. PIAA, 2005. g.
- Izglītība pēc 12. klases. PIAA, 2005.g.
- Karjeras attīstības atbalsts / Izglītība, konsultēšana, pakalpojumi. Valsts Izglītības satura centrs .
- Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās vidējās izglītības iestādēm,
https://estudijas.llu.lv/pluginfile.php/165107/mod_resource/content/2/KAA_plans_visp_.pdf
- <https://www.viaa.gov.lv/lv/metodiskie-materiali>
- Karjeras iespēju izpēte. Metodiskais palīgīdzeklis PIAP aģentūra, 2003 .g.
- Karjeras izglītība 7., 8., 9. klasei. Metodiskie ieteikumi. PIAA, 2006.g.
- Karjeras izglītība 10.-12. klasei. Metodiskie ieteikumi. PIAA, 2006.g.
- Karjeras izglītība skolā. Pieredze 2009 (2010). Rīga: Valsts Izglītības attīstības aģentūra Korna E. Karjeras izglītība. Rīga: Raka,2011.g.
- Kurš mācību priekšmets man patīk vislabāk? Padomi veiksmīgai karjeras izvēlei. VIAA, Karjeras atbalsta departaments, 2008.g.
- Mans bērns izvēlas karjeru. VIAA, 2010.g.
- www.profesijupasaule.lv
- www.izm.gov.lv
- www.niid.lv
- www.prakse.lv
- <http://izglitibascelvedis.lv>